

י. לביא.

לפני השער האפל

(שירים, דוד פוגל)

כלילות הסתו

נופל כיערים עלה לא-נראה
ושוכב דומם לארץ

(עמ' 44).

אין כאן חרוזים מצלצלים, סימני הקריאה מעטים, ואין לשונו, אין לקרוא, צריך להקשיב בדממה, כי בחשאי ידבר כאן המשורר, הקול חלש, עמום, חולני, כהדים הרים רחוקים בתוך אפולויתרדומים, לעצמו ישיח בחשאי, וגם בכל שמשכיב הוא רואה ושומע את החרישי והחשאי, כי הוא רק, יתע אטי עם

הצללים החשאים, הרוזים, לאטו ילך ויתע, כי רגלינו כבדו מן היום ואין בן המחול עודי, אבל גם צילי המחול, מחול האביב— לא את הסער שבהם הוא תופס, הם נתכים באי ריש מע מעברים, כי עדין הלש הוא האישי, ועל כל עדין, וחרישי יתרפק, כהתרפק ילד חור נונה על אטו הנונה והשותקת, וכל רגעי היפי הרבים המשכרים ומסעירים את האחרים—אליו הם באים חרישים, גם התאוה אינה סוערת ועוה אצלו—, חרש נתאו.

נונה, נונה הוא המשורר, ותוכו אפל, אחד הוא מאלה בני האדם, אשר לא שכנה השמחה בלבם, ונצח ישמעו צעדי איך-שמעו, אחריהם ינעו, כבדיגון חשאי יעבור בחיים—סף השער האפל, על גוו הרועד אט ישפס הלילה, גם יחל בין קמטי פניו, לפני עיניו, ארונות שחורים לרבבות ריקים יחכו על פני הארץ, וכלילות:

קרכה אל החלון אצבע ארוכה ורזה ודופקה בחשאי...

דופקת האצבע, קוראת ומזמינה לאחד הארונות הריקים ומחכים...

האוזן נטויה ומקשיבה תמיד לצעד איך-שמע אורבים, העין קפואת מבט-סחד חשאי, ואין קול, אין שאנה, אין הדבר בפה.

אכן אנו האלמים

מה נאמר איש אל רעהו?

והוא רק לוחש נכאים חשאים, ועמום הלחש ובהניעו לאזונו והיה כמו, עלה לא נראה הנופל כלילות סתו ושוכב דומם לארץ.

מילדות אשר מסכה בלבב יגון עמק וערב מ, אב נונה ושותקי מ, כפר נשכה ורחוקי

דרך כרך מעיף ו, דממה שחורה חרש יצעד וילך לקראת השער האפל, והן

כלנו שחוחים נלך

ובחשאי

עד הגענו

אל השער האפל, הגדול.

כילדים נבערים

שם נעמד בחרדה

ונצפה

לפני הפתח

השער האפל, הגדול. (עמ' 69)

שירים— אבל כעצם הרי הם כשיר אחר. וקול מוטוטוני אחד מלווה את כלם, אבל נכאה, נפשית מוטוטונית זו ולא משעממת, היא מעידה על הלך-נפש עצמי, מיוחד. כנאת היא נפשו של המשורר וזה בסויה. יש כאן אמת נפשית ולכן אפשר להקשיב להגינה כמו שהוא.

יש גם התאמה בין נשמת הדברים וצורתם.

בשירתנו העברית, אשר שלטון הנוסח עדיין מעיק עליה ושטרם מתחה מפניה את כחל המליצה העקרה, ופה ושם בעקב האביבי עוד נסרה החכיב, ובעקב האהבהי, — התאוה — ספרו של פוגל הוא לנו כבשורת השתחררות משלטון הנוסח, ההשתחררות שקמה, אבל היא מעידה דיה על שמירת כסוי עצמי וצורה עצמית, אין כאן נובה ומרחב, אבל לפוגל אין פרטנסיות לאלו, נאמן הוא לעצמו ונאמנים הם, שבה נגינתו העצובה הנוגעים חרש אף בו שיס, ואליהם יקשיב כל, הלך עיף ואולי גם רעד יעבור את כשרו.

לפנינו ספר שירה של משוררי